

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 48/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle ampumarata- laiksi sekä laeiksi ampuma-aselain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 9 päivänä huhtikuuta 2014 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle ampumaratalaiksi sekä laeiksi ampuma-aselain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 20/2014 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 13/2014 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- poliisitarkastaja Seppo Sivula, sisäministeriö
- vanhempi osastoiesiupseeri Iiro Penttilä, puolustusministeriö
- asehallintopäällikkö Mika Lehtonen, Poliisihallitus
- koulutuspäällikkö, eversti Hannu Hyppönen, Pääesikunta
- päätoimittaja Jussi Peltola, Ase-Lehti Oy
- professori Jorma Riissanen, Ampumaharrastusfoorumi
- puheenjohtaja Marko Ala-Ketola, Asealan Elinkeinonharjoittajat ry (Finnish Arms Trade Association)

- erikoisasiantuntija Antti Sukuvaara, Asealan Elinkeinonharjoittajat ry (Finnish Arms Trade Association)
- sihteeri Mikko Hietala, Asekauppiain Liitto ry
- toiminnanjohtaja Olli Nyberg, Reserviläisliitto - Reservin Aliupseerienliitto ry
- puheenjohtaja Olli Nepponen, Suomen Ampumahiihtoliitto ry
- toiminnanjohtaja Risto Aarrekivi, Suomen Ampumaurheiluliitto ry
- lakimies Kati Lehtonen, Suomen Lääkäriliitto ry
- järjestöpäällikkö Teemu Simenius, Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund ry
- järjestösihteeri Saku Liehu, Suomen Reserviupseeriliitto ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- oikeusministeriö
- sosiaali- ja terveysministeriö
- tietosuojavaltuutetun toimisto
- Rajavartiolaitos
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
- Tulli
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Hämeen liitto
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Etelä-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Savon liitto
- Suomen Riistakeskus
- Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK).

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi ampumaratalaki. Lisäksi muutettaisiin ampuma-aselakia, henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettua lakia, järjestyslakia ja rikoslakia. Samalla kumottaisiin ampumaratoja koskevat vanhat, Venäjän vallan aikaiset säädökset. Ehdotuksen tarkoituksena on edistää turvallista ampumarastusta ja parantaa aseturvallisuutta.

Ampumaradan perustaminen ja ylläpitäminen edellyttäisivät ampumaratalupaa lukuun ottamatta vähäisen ampumaradan perustamista ja ylläpitämistä, jotka olisivat ilmoituksenvaraisia toimia. Ampumarataluvan saamisen edellytyksiä olisivat, että luvan hakija olisi sopiva radan pitäjäksi ja että rata olisi turvallinen. Ampumaradalle tulisi vahvistaa järjestyssääntö. Ampumaradalle nimettäisiin ratavastaava, jonka tehtävä olisi valvoa, että rata olisi turvallinen. Vähäisen ampumaradan perustamisen edellytykset vastaisivat ampumaradan perustamisen edellytyksiä.

Tehokkaimmat ilma-aseet ehdotetaan sisällytettäväksi ampuma-aselain soveltamisalaan. Tehokkaiden ilma-aseiden hallussapito olisi luvanvaraisuuden sijasta ilmoituksenvaraista, jos hallussapitäjällä olisi ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttava lupa.

Ampuma-aseen säilyttämistä koskevia säännöksiä ehdotetaan tiukennettaviksi ja tarkennettaviksi. Ampuma-aseen säilytyspaikat ehdotetaan määriteltäviksi laissa. Ampuma-aseista

ehdotetaan poistettavaksi mahdollisuus säilyttää ampuma-asetta siten, että aseeseen osaa säilyttää ampuma-aseesta erillään ampuma-aseen ja sen osan ollessa säilytettynä siten, että ne eivät ole helposti anastettavissa. Velvollisuutta säilyttää ampuma-ase hyväksytyssä turvakaapissa tai poliisin erikseen hyväksymässä säilytystilassa laajennettaisiin koskemaan kaikkia sellaisia luvanhaltijoita, joilla on enemmän kuin viisi ampuma-asetta.

Ampuma-aselakiin ehdotetaan lisäksi sisällytettäväksi ampuma-aseen tilapäistä säilyttämistä koskevat säännökset. Ampuma-aselain lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevaan pykälään ehdotetaan tehtäväksi muutoksia. Lääkärin ilmoitusvelvollisuus ehdotetaan rajattavaksi kahteen tilanteeseen, joista toinen koskee oikeuslääketieteellisiä tutkimuksia ja toinen itsemurhayrityksen jälkeistä tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämistä. Lääkärillä olisi jatkossa muun terveydenhuollon ammattihenkilön tapaan oikeus tehdä ilmoitus henkilöstä, jos hän potilasasiakirjojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoo henkilön olevan sopimaton ampuma-aseen, aseeseen osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon. Lisäksi ehdotetaan, että poliisi voisi säilyttää ilmoitusta enintään kolmen vuoden ajan. Ilmoitusta ei saisi käyttää muuhun tarkoitukseen kuin ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttavaa lupaa koskevan asian käsittelyyn.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Yleistä

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan hallituksen esityksen keskeisenä tavoitteena on edistää turvallista ampumaharrastusta. Esitystä on valmisteltu sisäministeriön huhtikuussa 2012 asettamassa työryhmässä, jossa ovat olleet mukana säädösvalmistelun kannalta kaikki keskei-

set sidosryhmät: metsästäjät, maanpuolustusjärjestöt, ampumaurheilijat, ammunnan harrastajat sekä ase-elinkeinojen harjoittajat.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan lainvalmisteluprosessia on pidettävä esimerkillisenä. Esityksessä on hyvin ja kattavasti pystytty huomioimaan eri intressiryhmien näkemykset. Työryhmän esitys oli yksimielinen harrastajakunnan taholta. Valiokunta toteaa, että ampuma-aselain mahdollista kokonaisuudistusta myö-

hemmin tehtäessä tulee lainvalmisteluprosessi viedä läpi yhtä laajapohjaisesti ja huolellisesti kuin nyt on tehty.

Valiokunta toteaa, että nyt käsillä oleva esitys on jatkoa 13.6.2011 voimaan tulleelle ampuma-aselain muutokselle. Vuonna 2011 tehostettiin lupaviranomaisten tiedonsaantimahdollisuuksia, tiukennettiin käsiaseita koskevaa luvansaantia sekä saatettiin voimaan aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin säännökset. Tässä esityksessä keskitytään erityisesti ampumaratoihin. Esityksen perusteluissa todetaan, että ampumaratojen perustamista ja ylläpitoa koskeva asetus vuodelta 1915 on sisällöltään suppea ja auttamattomasti vanhentunut. Lisäksi esityksessä esitetään muutettavaksi ampuma-aselakia, henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annettua lakia, järjestyslakia ja rikoslakia.

Esityksessä ehdotetaan tehokkaiden ilma-aseiden mukaan ottamista sääntelyn piiriin; kaasuaaseet on jo huomioitu aiemmassa sääntelyssä. Jousi-aseita koskeva sääntely ei muutu. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tehokkaisiin ilma-aseisiin ei sovelleta kaikkia ampuma-aselain säännöksiä. Hallituksen esityksen 2. lakiehdotuksen 2 §:ssä esitetään säädettäväksi, että tehokas ilma-ase on vuonna 1950 tai sen jälkeen valmistettu ase, jonka piipun pienin sisähalkaisija on yli 6,35 mm ja joka ampuu metalliluoteja. Valiokunta huomauttaa, että markkinoille on viime vuosina tullut teholtaan ampuma-aseita vastaavia ilma-aseita. Valiokunta pitää tärkeänä, että yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi ja johdonmukaisuuden vuoksi nämä ilma-aseet saatetaan ampuma-aseita koskevan sääntelyn piiriin.

Hallintovaliokunta on johdonmukaisesti korostanut aiemmissa ampuma-aseita koskevissa kannanotoissaan (esim. HaVM 16/2010 vp), että ampuma-aseisiin liittyvä toiminta on sallittua vain nimenomaisella viranomaisen luvalla. Kenneläkään ei siten ole ehdotonta oikeutta ampuma-aseen hankkimiseen ja hallussa pitämiseen. Ampuma-aselainsäädännön tarkoituksena on vähentää ampuma-aseisiin liittyvän väkivallan ja

tapaturman vaaraa. Ampuma-aseiden tulee olla yhteiskunnan erityisen silmälläpidon alaisia.

Hallintovaliokunta toteaa, ettei ampuma-aseilakeihin jo tehdyillä ja nyt ehdotetulla uudella sääntelyllä ole tarkoitus perusteettomasti tai epäasiallisella tavalla puuttua tai rajoittaa Suomessa laajalti harjoitettua metsästystoimintaa, ampumaurheilua ja -harrastusta, maanpuolustustyötä tai asealan elinkeinonharjoittajien toimintaa.

Valiokunta painottaa, ettei vastuuntuntoinen aseharrastaja, joka myös säilyttää ampuma-aseitaan hyväksytyllä tavalla, ole uhka yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. Valiokunnan käsityksen mukaan on myös tällaisen harrastajan etu, että yhteiskunnassa kiinnitetään asianmukaisesti huomiota aseturvallisuuteen. Ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttavan luvan haltijoita on Suomessa yli 600 000, joten aseita koskevan sääntelyn on oltava mahdollisimman ajantasaista ja selkeää.

Perustuslakivaliokunta on hallituksen esityksestä antamassa lausunnossaan (PeVL 13/2014 vp) todennut, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunta on arvioinut erityisesti esityksen elinkeinovapauteen ja aseiden säilyttämiseen liittyvää sääntelyä, ampumaradan järjestysääntöä sekä lääkärin ilmoitusvelvollisuutta. Perustuslakivaliokunnan näistä asioista esittämiä huomioita tuodaan tarkemmin esiin jäljempänä tässä mietinnössä.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä tästä mietinnöstä ilmenevin huomautuksin ja kannanotoin.

Ampumaratojen merkitys metsästys-, harraste- ja maanpuolustustoiminnalle

Ampumaurheilu ja -harrastus edellyttävät jo luonteensa mukaan järjestäytyneitä toimintaa. Tätä toimintaa harjoitetaan pääsääntöisesti ampumaseurojen ja reserviläisyhdistysten puitteissa. Monissa tapauksissa ampumaratojen ylläpito ja viranomaisten kanssa asiointi hoidetaan va-

paahtois- ja talkoovoimin. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tällainen toimintatapakulttuuri on mahdollinen myös uudessa sääntelytilanteessa.

Valiokunta toteaa, ettei ampumaratojen perustamista tule millään tavalla nykyisestä vaikeuttaa. Metsästäminen, urheiluammunta ja reserviläistoiminta edellyttävät asianmukaisia harjoittelupaikkoja. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan käytännön ongelmana on etenkin syrjäseuduilla ampumaratojen puute. Tilanne pääkaupunkiseudulla ei ole oleellisesti parempi.

Suomessa on ampumaraatoja noin 600. Vuoden 2010 jälkeen uusia lupahakemuksia on ollut 2—3 vuosittain. Nämäkin hakemukset ovat käytännössä olleet olemassa olevien lupien muutoksia. Radoista jopa puolet on sellaisia metsästysseurojen tai riistanhoitoyhdistysten ratoja, joilla ammutaan ennen jahtikautta muutama harjoitusammunta tai tarkkuutetaan aseita ja otetaan vastaan hirvieläinten metsästyksessä vaadittavia ampumakoikeita.

Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomessa huolehditaan riittävän kattavasta ampumarataverkostosta. Valiokunta viittaa tässä yhteydessä vuoden 2010 mietintönsä lausumaan, jossa eduskunta edellytti hallituksen edistävän käytettävissä olevilla eri keinoilla riittävän kattavan ampumarataverkoston toteuttamista.

Ampumaratojen perustaminen ja luokittelu

Ensimmäisen lakiehdotuksen (Ampumaratalaki) 3 §:ssä esitetään ampumaratojen luokittelusta kolmeen kategoriaan: vähäisiin ampumaraatoihin, ampumaratoihin ja ampumaurheilukeskuksiin. Ampumarata voisi sijaita sekä sisä- että ulkotiloissa. Ilma-aseradat ja jousiammuntaradat jäisivät ampumaradan määritelmän ulkopuolelle.

Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että ampumaradan perustamisen ja ylläpitämisen luvanvaraisuudelle sekä vähäisen ampumaradan perustamisen ja ylläpitämisen ilmoituksenvaraisuudelle on perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät ja painavat etenkin henkilökohtaiseen turvallisuuteen ja terveyden suojaamiseen liittyvät syyt.

Vähäinen ampumarata olisi paikka tai tila, jossa on tarkoitettu ammuttavan enintään 10 000 laukausta vuodessa. Mikäli laukausmäärä on merkittävästi suurempi, toiminta vaatii ampumarataluvan hankkimisen. Vähäisiä ampumaraatoja olisivat esityksen perustelujen mukaan tyypillisimmin metsästysseurojen ampumakoikeita, ammunnan harjoittelua ja aseiden kohdistamista varten ylläpidetyt ampumaradat. Vähäisen ampumaradan perustamisesta tehtäisiin ilmoitus Poliisihallitukselle, joka voisi asettaa radan pitämiseksi ehtoja.

Lakiehdotuksen 4 §:n (luvanvaraisuus ja ilmoituksenvaraisuus) perusteluissa todetaan, että ilmoituksenvaraisuus vähäisten ampumaratojen osalta olisi perusteltua, koska niiden perustamiseen liittyvät turvallisuusseikat voidaan turvata isompia ampumaraatoja keveämmällä hallintomenettelyllä. Vähäiset ampumaradat ovat pieniä ja rakenteiltaan kevyempiä, jolloin radan käyttäjien ja sivullisten turvallisuus on varmistettavissa suurempia ratoja helpommin.

Valiokunta pitää erityisen tärkeänä perusteluissa esiin tuotua näkökohtaa siitä, että ilmoituksenvaraisuus tarkoittaa käytännössä vain perustamista koskevien menettelyjen yksinkertaistamista — turvallisuutta ja valvontaa koskevat vaatimukset vastaisivat käytännössä sitä, mitä luvanvaraisiltakin radoilta odotetaan.

Ammunnan harrastajat ja maanpuolustusjärjestöt toivat kuulemisissa esiin, että vähäisen ampumaradan osalta 10 000 laukauksen määrä ylittyy helposti jopa yksittäisen ampujan toimesta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan lakiehdotuksessa esitetty laukausmäärä vähäisen ampumaradan perustamisen osalta on huolella pohdittu kompromissi, jossa on jouduttu punnitsemaan eri näkökohtia, mukaan lukien ympäristölainsäädännön vaatimukset.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Suomen noin 600 ampumaradasta vajaa 400 kuuluu luokkaan vähäinen ampumarata. Yli 500 000 laukauksen ampumaraatoja on kymmenen, ja yli 100 000 laukausta ammutaan noin 40 radalla. Tätäkin taustaa vasten 3 §:ssä esitetty kolmiportainen ratajaottelu on perusteltu. Valiokunta pitää tärkeänä, että vähäisten ampumara-

tojen osalta uuden sääntelyn toimivuutta seurataan ja arvioidaan eri vaikutuksia.

Ampumaratoihin, joilla ammuttaisiin yli 10 000 laukausta vuodessa, haettaisiin perustamista ja ylläpitoa koskeva lupa Poliisihallitukselta. Sellaiset ampumaradat, joilla olisi useiden lajien ratoja ja joilla saataisiin ampua yli 300 000 laukausta vuodessa, katsottaisiin ampumaurheilukeskuksiksi.

Ampumaurheilukeskus olisi määritelmänsä mukaisesti alue tai tila, jossa olisi useiden lajien ratoja ja se palvelisi siten laajasti erilaista ampumaharrastusta. Näitä keskuksia koskeva lupamenettely vastaisi edellä mainittujen ampumaratojen lupamenettelyä, mutta lupaviranomaiseksi ehdotetun Poliisihallituksen tulisi tarvittaessa tarkastaa, että ampumaurheilukeskus täyttäisi ehdotetun lain ja lupaehtojen vaatimukset. Velvoite valvoa ampumaurheilukeskuksia olisi siis tiukempi kuin muiden ampumaratojen osalta.

Lupa-asioiden työllistävä vaikutus on ollut Poliisihallituksessa tähän asti vuositasolla 0,3 henkilötyövuotta. Esityksen perusteluissa todetaan, että lupien ja ilmoitusten käsittely sekä valvontaan tarvittavat resurssit saattavat uuden lainsäädännön voimaantulon jälkeen jonkin verran lisääntyä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan uudessakaan sääntelytilanteessa poliisin työmäärä ei merkittävästi muuttuisi. Esimerkiksi ratojen valvontaa poliisi suorittaisi resurssiansa puitteissa muun partiotoiminnan yhteydessä.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan hallituksen esitystä valmistelleessa työryhmässä pohdittiin myös muita vaihtoehtoja kuin poliisia ratalupaviranomaisena. Työryhmä piti kuitenkin parhaana vaihtoehtona Poliisihallitusta. Valiokunta pitää esitettyä mallia perusteltuna yleisen järjestyksen ja turvallisuuden näkökulmasta. Radan rakenteellisen turvallisuuden tai ympäristöasioihin kuuluvien kysymysten arvioinnissa poliisi turvautuu muiden viranomaisten tukeen (esimerkiksi aluehallintovirastot, ELY-keskukset).

Muita huomioita ampumaradoista

Ampumaradan perustamisen (5 §) edellytyksenä olisi, että ampumaseura tai muu yhteisö olisi toimintansa tarkoituksen perusteella sopiva ampumaradan ylläpitämiseen. Luvanhakijan ollessa yksityishenkilö olisi tämän puolestaan oltava henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan sopiva ampumaradan ylläpitämiseen. Esityksen perusteluissa todetaan, ettei radan ylläpitämisestä saa aiheutua vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle eikä radan käyttäjille.

Ampumaradalle tulisi vahvistaa järjestysääntö (9 §). Sen lisäksi radalle tulisi nimetä ratavastaava (10 §), jonka tehtävänä olisi valvoa, että rata olisi turvallinen ja että radalla noudatettaisiin järjestyssääntöä ja lupaehtoja. Rataa ei saisi ottaa käyttöön ilman ratavastaavan hyväksyntää. Ratavastaavalle ehdotettaisiin oikeutta tarkastaa ampumaradan käyttäjän oikeus ampua radalla. Hänellä ja ammunalle mahdollisesti asetetulle ammunnan johtajalla olisi oikeus keskeyttää turvallisuutta vaarantava tai järjestyssääntöjen vastainen toiminta. Esityksen perusteluissa todetaan, ettei ratavastaava voi aina olla paikalla kun rataa käytetään. Valvonnan määrä, laajuus ja tekotapa ovat riippuvaisia muun muassa radan luokituksesta, käyttäjämääristä sekä sijaintipaikasta.

Ampumaratalupa voitaisiin peruuttaa (7 §), jos rata ei olisi turvallinen sen käyttäjille, rata aiheuttaisi vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle taikka luvanhaltija ei noudattaisi lupaehtoja tai olisi enää sopiva radanpitäjäksi. Vähäisen ampumaradan toiminta voitaisiin vastavasti kieltää.

Luvan peruuttamisen osalta perustuslakivaliokunta toteaa, että ampumaradan ylläpitämisessä on kysymys erityislaatuudesta elinkeinotoiminnasta, jossa turvallisuusyiden vuoksi luvanhaltijalta edellytetään erityistä huolellisuutta ja lupaehtojen tarkkaa noudattamista. Perustuslakivaliokunta toteaa lisäksi, että sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta merkityksellistä on myös se, että Poliisihallitus voi 1. lakiehdotuksen 7 §:n 3 momentin nojalla antaa luvanhaltijalle varoituksen, jos luvan peruuttaminen olisi kohtuutonta. Tätä taustaa vasten ehdotettu sääntely ei

muodostu ongelmalliseksi elinkeinovapauden kannalta.

Maakunnan liitolle ehdotetaan 12 §:ssä velvoite laatia ja pitää ajan tasalla kehittämissuunnitelmaa, jossa esitettäisiin arvio maakunnallisten ampumaurheilukeskusten ja muiden ampumaratojen riittävästä määrästä ja sijoitustarpeesta. Esityksen perustelujen mukaan kaikilla maakuntaliitoilla oli mahdollisuus lausua tästä säännöksestä. Osa liitoista puolsi uutta sääntelyä, osa vastusti ja tietyt liitot eivät ottaneet asiaan suoraan kantaa.

Valiokunnan osalta liitoilta pyytämien lausuntojen perusteella on todettavissa, että uutta sääntelyä puoltavat liitot katsovat, että ampumaratojen kehittämissuunnitelma kytkeytyy kiinteästi maakuntakaavoitukseen ja on näin ollen luonteva tehtävä maakuntaliitoille. Asiaa vastustaneet liitot taas katsoivat, ettei niillä ole resursseja ja asiantuntemusta tehtävään.

Valiokunta toteaa, että maankäytön yhteensovittaminen maakunnallisella tasolla on maakunnan liittojen tehtävä. Pykälässä liitoille annettu suunnitteluvelvoite lisää liittojen työtä, mutta kun ampumaratoja koskeva suunnittelu otetaan mukaan maakuntakaavoituksen muuhun suunnitteluun, työmäärä ei valiokunnan arvion mukaan kohtuuttomasti nouse. Yhteiskunnallinen kokonaisuus sekä ampumaturvallisuus- ja ympäristönäkökohdat puoltavat esitetyn kaltaista sääntelyä.

Valiokunta kiinnittää 12 §:n osalta lisäksi huomiota siihen, että maakuntaliittojen tulee ampumaratoja kehitettäessä kuulla keskeisiä metsästys- ja ampumaurheiluorganisaatioita. Pykälän perusteluissa todetaan, että kuultavia tahoja voivat metsästyksen osalta olla esimerkiksi riistanhoitoyhdistykset. Vastaavasti taas ampumaurheiluorganisaatioiden osalta viitataan Suomen Ampumaurheiluliiton ja Reserviläisurheiluliiton jäsenyhdistyksiin.

Selvyyden vuoksi valiokunta toteaa, että vaikka keskeiset maanpuolustusjärjestöt - esimerkiksi Reserviupseeriliitto ja Reserviläisliitto - kuuluvat Reserviläisurheiluliittoon, on ampumaratoja kehitettäessä maakuntaliittojen kuultava kattojärjestöjen lisäksi myös niiden keskeisiä

jäsenyhdistyksiä. Valiokunta pitää tärkeänä, että myös Ampumahiihtoliiton ja sen jäsenyhdistysten näkemykset ampumaratojen kehittämisestä otetaan huomioon.

Järjestökentän kuulemisen kautta pyritään varmistamaan, että ampumaharrastajat kykenisivät ampumaan omassa maakunnassaan ilman tarvetta harrastaa toimintaa kaukana kotiseudultaan. Lisäksi pyritään minimoimaan hiekkakuoppilla tai muualla maastossa ammuskelu.

Satunnainen tai pienimuotoinen ampuminen

Lakiehdotuksen 2 § 1 momentin 2 kohdassa esitetään säädettäväksi, että lakia ei sovelleta satunnaista tai pienimuotoista ampumaseella ampumista varten olevaan tilaan tai alueeseen. Satunnaista ampumista olisivat valiokunnan näkemyksen mukaan esimerkiksi tavanomaisiksi katsottavat reserviläisammuntakilpailut sekä hirvenhiihtokilpailut. Lisäksi elämysmatkailun yhteydessä on joissakin tapauksissa järjestetty ammuntaa, joka satunnaisesti järjestettynä ja pienimuotoisena ei kuuluisi lain soveltamisalaan. Satunnaista ampumista olisi myös esimerkiksi metsästystä varten tapahtuva ampumaseen tarkkuuttaminen.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan lakiehdotuksella ei rajoiteta nykyisestään maanomistajan oikeutta ampua omalla maallaan. Ehdotetussa laissa ei ole tällaisesta ampumisesta poikkeussääntöä, mutta pienimuotoinen ampuminen jäisi 2 §:n ja säännöksen perustelujen mukaan lain soveltamisalan ulkopuolelle. Lakia ei sovelleta myöskään ammuntaan, jota harjoittavat maanomistajan seurassa olevat ulkopuoliset henkilöt. Esityksen perusteluissa todetaan, että sen sijaan silloin, jos ulkopuoliset henkilöt käyvät itsenäisesti ampumassa maanomistajan luvalla, olisi toiminta lähtökohtaisesti katsottava ehdotetun lain soveltamisalaan kuuluvaksi.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan edellä todetusta poiketen valmistelun yhteydessä työryhmän näkemys oli kuitenkin, että maanomistajan luvalla voisivat esimerkiksi hirtiseuran jäsenet tarkkuuttaa kivääreitänsä ilman, että maanomistaja on paikalla. Valiokunta yhtyy tähän näkemykseen ja huomauttaa, että perustelu-

jen lause itsenäisestä ampumisesta on tarkoittanut säännöllistä toimintaa. Pykälän perustelujen sanamuoto on tältä osin huono.

Yhteenvedona edellisestä valiokunta toteaa, että hallituksen esityksessä ehdotettu lain soveltamisala on valiokunnan esittämien tarkennuksien korjattuna perusteltu ja järjestyksellisesti. Valiokunta korostaa, että laissa tarkoitettu pienimuotoisesta ampumisesta olisi kyse silloinkin, kun ulkopuoliset ampuvat maanomistajan poissa ollessa hänen maillaan. Jos tällaiseen ampumiseen on maanomistajan lupa ja se on pienimuotoista ja epäsäännöllistä, toiminta jää tämän lain soveltamisalan ulkopuolelle.

Ampuma-aseiden säilytyksestä

Ampuma-asekiesityksessä esitetään muutettavaksi ampuma-aseen ja aseiden osan säilyttämistä koskevia säännöksiä. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi ampuma-aseiden väliaikaisesta säilyttämisestä koskevat säännökset. Näillä ehdotetuilla muutoksilla, joissa poistuu myös mahdollisuus säilyttää aseita osiin purettuina ilman lukitusta, pyritään ehkäisemään asunnossa säilytettävien aseiden päätyminen asunnossa oleskelevien lasten tai sivullisten käsiin.

Hallituksen esityksessä luvanhaltijalle on asetettu tiukemmat vaatimukset silloin, kun säilytettävänä on erityisen vaarallinen ampuma-ase, esimerkiksi sarjatuliase, tai yhteensä enemmän kuin viisi ampuma-asetta. Tällöin ampuma-ase on säilytettävä sisäministeriön asetuksen mukaisessa lukitussa turvakaapissa tai poliisin hyväksymissä säilytystiloissa. Turvakaappia ei kuitenkaan edellytetä, jos aseiden säilytyspaikan poliisilaitos on hyväksynyt säilytystilat. Uutena säilytysmuotona annettaisiin mahdollisuus järjestää kaupallista säilyttämistä elinkeinona.

Ampuma-aseiden säilyttämiseen tarkoitettua turvakaapista annetussa asetuksessa on määritelty hyväksytyiksi turvakaapeiksi SFS 5870 -standardin täyttävät kaapit. Lisäksi asetuksen mukaan hyväksytyjä ovat turvallisuustasoa koskevilta vaatimuksiltaan vähintään edellä mainittua standardia vastaavan muun Euroopan talousalueella hyväksytyt turvakaappa- ja turvakaapit. Tur-

vakaappia koskevien teknisten vaatimusten osalta ei ole esitetty muutoksia.

Turvakaapin hankkimiseen tulisi viiden vuoden siirtymäaika lain voimaantulosta. Tällä siirtymäajalla halutaan turvata se, että kaappeja ehdittäisiin saamaan markkinoille riittävä määrä ja samalla pitää turvakaappien hintakehitys mahdollisimman maltillisena. Valiokunnan saaman selvityksen mukana tällä hetkellä turvakaappivelvollisuuden piiriin kuuluu joitain tuhansia henkilöitä. Jatkossa velvoite koskisi arviolta noin 68 000 henkilöä. Kyse on siis merkittävästä muutoksesta. Asiantuntijakuulemisissa tuotiin esiin, että usea aseharrastaja on jo aiemmin omaehtoisesti hankkinut aseilleen uuden sääntelyn vaatimukset täyttävän asekaapin.

Hallintovaliokunta pitää ehdotettua sääntelyä perusteltuna aseturvallisuuden kannalta. Perustuslakivaliokunta arvioi lausunnossaan, että aseiden säilytystä koskevalle uudelle sääntelylle on olemassa hyväksyttävät ja painavat perusteet. Esitetty sääntely on perustuslakivaliokunnan mukaan myös riittävän täsmällistä ja tarkkarajaista.

Ampuma-aseen kantaminen ja kuljettaminen sekä tilapäinen säilyttäminen

Ampuma-asekiesityksen 106 a §:ssä esitetään säädettäväksi aseiden kantamisesta ja kuljettamisesta sekä tilapäisestä säilyttämisestä. Pykälän 1 momentin mukaan ampuma-asetta saa kuljettaa yleisellä paikalla sekä tiloissa, joihin yleisöllä on pääsy, vain lataamattomana suojuksessa sekä kantaa ja kuljettaa vain silloin, kun siihen on hyväksyttävä syy. Millä tahansa kulkuneuvolla voidaan kuljettaa asetta, kunhan ase on lataamattomana suojuksessa tai sijoitettuna suojattuun tilaan.

Kulkuneuvossa ampuma-asetta saa säilyttää vain väliaikaisesti aseiden käyttö- tai kuljetustahtumaan liittyen. Ampuma-aseen tulee tällöin olla lukitussa paikassa tai muuten lukittuna ja säilytettynä siten, että ase ei ole havaittavissa kulkuneuvon ulkopuolelta (106 a § 3 mom.). Lukittu paikka olisi esimerkiksi lukittu auton matkustamo tai tavaratila.

Säännöksen perustelujen mukana riittävää ei olisi, että ampuma-ase on suojapussissa tai -kotelossa taikka vaatteen alla niin, että on ulkoapäin pääteltävissä, että kyseessä on ase. Ase tulee peittää esimerkiksi takilla tai peitteellä häivyttäen aseensa, asesuojapussin tai -kotelon muodot.

Valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan 106 a §:ssä esitetyllä sääntelyllä pyritään muun muassa laillistamaan tilanne, jossa henkilö poistuu tilapäisesti kulkuneuvonsa luota ollessaan matkalla paikkaan, jossa asetta on tarkoitus käyttää. Kyseessä olisi siis erikseen määritelty poikkeustilanne muihin säilytysvaatimuksiin verrattuna. Poistumisen syy voi olla esimerkiksi tankkaustauko tai metsästystilanne, jossa välillä metsässä liikutaan haulikon kanssa, välillä kiväärin kanssa. Toinen ase on sillä aikaa autossa tilapäisessä säilytyksessä.

Ehdotuksella pyritään estämään tilanne, jossa asetta säilytettäisiin autossa tai muussa kulkuneuvossa ilman, että säilyttäminen liittyisi käytö- tai kuljetustapahtumaan. Näin ollen ei esimerkiksi ole mahdollista pakata aseita autoon edellisenä iltana odottamaan seuraavana päivänä alkavaa matkaa tai säilyttää aseita jatkuvasti autossa tai muussa kulkuneuvossa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esimerkiksi avolava-ajoneuvoissa asetta voi tilapäisesti säilyttää tankkaus- ja kahvitaukojen ajan, jos aseensa saa sijoitettua lukittuun autoon esimerkiksi istuimien taakse niin, että ulkoapäin asetta ei näe. Avolava-ajoneuvon avolavalle asetta ei saa missään olosuhteissa jättää. Mopolla ja mönkijällä asetta voi kuljettaa lataamattomana suojuksessa kuten tähänkin asti.

Valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan aseensa kantamiseen ja säilyttämiseen liittyvä uusi sääntely on toteuttavissa ilman kohtuutonta vaivaa. Käytännössä aseluvan haltijat ovat jo tähänkin asti toimineet lakiehdotukseen kirjattulla tavalla. Nykykäytäntöjen kirjaaminen lainsäätöselkeyttä järjestyksen miehestä tilannetta ja parantaa aseturvallisuutta. Valiokunta yhtyy tähän näkemykseen.

Muita huomioita ampuma-aseista

Ehdotetun ampuma-aselain 11 §:ään esitetään lisättävän uusi 2 momentti, jossa säädetään, että Suomeen maahantuotavan, siirrettävän tai Suomessa kaupan pidettävän kaasusumuttimen tulee olla sisällöltään sellainen, ettei sen käytöstä synny pysyviä vammoja käytön kohteelle. Tässä yhteydessä käytetty termi maahantuonti kuvaa kuljetusta Suomeen EU:n ulkopuolelta. Voimassa olevan ampuma-aselain 16 §:ssä on määritelty käsitteet, joita laissa käytetään. Maahantuonti-määritelmää ei kuitenkaan ole käytetty 16 §:ssä. Selvyyden vuoksi valiokunta toteaa, että termi maahantuonti tarkoittaa samaa asiaa kuin tuonti, joka on määritelty 16 §:ssä ja joka tarkoittaa kuljetusta Suomeen EU:n ulkopuolelta.

Ehdotetun ampuma-aselain 19 §:n kohdassa 8 säädetään poikkeuksista tehokkaiden ilma-aseiden luvanvaraisuudesta. Säännöksessä todetaan, ettei tehokkaan ilma-aseensa vienti, siirto Suomesta, kauttakuljetus kaupallisessa tarkoituksessa sekä hankkiminen ja hallussapito yksityisessä tarkoituksessa ole luvanvaraista, mikäli hankkijalla tai hallussapitäjällä on oikeus ampuma-aseensa hallussapitoon. Valiokunnan käsityksen mukaan tämä 19 §:n 8 kohdan mukainen poikkeus ei kuitenkaan koske tehokkaan ilma-aseensa siirtoa tai tuontia Suomeen. Niiden osalta siirto ja tuonti Suomeen menee normaalin prosessin mukaisesti eli niihin vaaditaan tehokasta ilma-asetta koskeva lupa.

Terveystieteiden ammattihenkilöstön ilmoitusoikeus ja -velvollisuus

Lääkärin ilmoitusvelvollisuutta ja muun terveydenhuollon ammattihenkilöstön ilmoitusoikeutta koskeva säännös tuli voimaan 13.6.2011. Kyseisessä säännöksessä (114 §) säädetään, että lääkäri on velvollisuus ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä on oikeus salassapitosääntöjen estämättä tehdä poliisille ilmoitus henkilöstä, jonka hän potilastietojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoo perustellusta syystä olevan terveydentilansa tai käyttäytymisensä perusteella sopimaton pitämään hallussa ampuma-asetta.

Hallintovaliokunta piti ampuma-aselakia koskevassa mietinnössään vuonna 2010 välttämättömänä, että terveydenhuollon ammattihenkilöstön ilmoitusoikeuden lisäksi lääkäreillä oli ilmoitusvelvollisuus salassapitosäännösten estämättä tehdä poliisille ilmoitus henkilöstä, jonka hän potilastietojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoi perustellusta syystä olevan terveydentilansa tai käyttäytymisensä perusteella sopimaton pitämään hallussaan ampuma-aseita, aseiden osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia. Lakiehdotusta siis täsmennettiin lääkäreiden ilmoitusvelvollisuuden osalta.

Hallintovaliokunta totesi, että arvioinnin kohteena olevan henkilön yksityiselämän suojan kannalta ilmoitusvelvollisuuden edellytykset eivät poikkeaa ilmoitusoikeuden edellytyksistä. Hallintovaliokunnan mietinnön perusteluista ilmenee kysymyksen olevan sellaisesta ilmoitusvelvollisuuden arvioinnista, joka lääkärin koulutuksen ja kokemuksen perusteella voidaan siinä tehtävässä katsoa kuuluvan hänen ammattitaitoonsa. Valiokunta katsoi edelleen, että tätä kysymystä tulee arvioida samalla tavalla kuten terveydenhuollon ammattihenkilöstön toimintaan liittyviä lakiperusteisia vastuuskysymyksiä muutoinkin arvioidaan. Valtioneuvoston asetuksella säädettiin tarkemmin niistä perusteista, joiden mukaan lääkärin tulee arvioida ilmoitusvelvollisuuden täyttymistä.

Hallituksen esityksen 2. lakiehdotuksen 114 §:n 1 momentissa esitetään pykälää muutettavaksi siten, että lääkäreiden ilmoitusvelvollisuus koskisi kahta tilannetta. Ilmoitusvelvollisuus olisi ensinnäkin silloin, kun henkilö on todettu oikeuspsykiatrisessa tutkimuksessa (esim. mielentilatutkimus tai vaarallisuusarvio) itselleen tai toiselle vaaralliseksi. Toiseksi ilmoitusvelvollisuus ylittyisi, kun henkilö olisi itsemurhayrityksen takia otettu tahdosta riippumattomaan psykiatriseen hoitoon mielenterveyslain (111/1990) nojalla. Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että ehdotettu sääntely, joka rajaa ja täsmentää nykyistä ilmoitusvelvollisuut-

ta koskevaa sääntelyä, ei muodostu ongelmalliseksi perustuslain kannalta.

Pykälän 2 momentissa esitetään, että lääkärillä ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöstöllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä tehdä poliisille ampuma-aseilmoitus henkilöstä, jonka hän potilastietojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoo perustellusta syystä olevan terveydentilansa perusteella sopimaton pitämään hallussaan asetta, ammuksia tai räjähteitä. Valiokunta pitää tärkeänä, että ilmoitus on sellainen, että poliisi voi sen perusteella ryhtyä tarkemmin selvittämään luvan peruuttamisperusteita (114 § 3 momentti). Valiokunta toteaa, että on myös ilmoituksen kohteena olevan henkilön edun mukaista, että mahdollisissa epäselvissä tilanteissa asia selvitetään. Pykälän 4 momentissa esitetään säädettäväksi, että valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa säännöksiä ilmoitusmenettelystä, ampuma-aseilmoituksen sisällöstä sekä niiden käsittelyyn oikeutetusta poliisin henkilöstöstä. Valiokunta pitää tärkeänä, että erikseen seurataan ja arvioidaan lainmuutoksen vaikutuksia suhteessa noudatettuun ilmoituskäytäntöön; voimassa olevalle sääntelylle on olemassa omat painavat perusteensa.

Hallituksen esityksen 3. lakiehdotuksessa (henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta) esitetään säädettäväksi, että poliisilla on oikeus säilyttää sille tehtyjä ilmoituksia kolmen vuoden ajan. Nyt poliisi hävittää sille tehdyt ilmoitukset, jos ne eivät anna aihetta jatkotoimenpiteisiin. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan mahdollistamalla ilmoitusten säilyttäminen vältetään tilanne, jossa henkilö pystyy hakemaan lupaa ampuma-aseille pian lääkärikäynnin jälkeen, jolloin poliisilla ei enää ole tietoa henkilön soveltumattomuudesta. Säilytettäväksi ehdotetut tiedot eivät käsittäisi yksityiskohtaisia tietoja henkilön terveydentilasta. Kyse olisi vain lääkärin arviosta siitä, että henkilö on sopimaton pitämään hallussaan ampuma-asetta. Valiokunta pitää ehdotettua uutta sääntelyä perusteltuna.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta ehdottaa,

että 1.—5. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 24 päivänä helmikuuta 2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Pirkko Mattila /ps	Elsi Katainen /kesk
vpj.	Mika Kari /sd	Timo V. Korhonen /kesk (osittain)
jäs.	Maarit Feldt-Ranta /sd (osittain)	Markus Lohi /kesk
	Satu Haapanen /vihr	Tapani Mäkinen /kok
	Rakel Hiltunen /sd	Mika Raatikainen /ps
	Anne Holmlund /kok	Kari Tolvanen /kok
	Reijo Hongisto /ps	Ulla-Maj Wideroos /r (osittain)
	Risto Kalliorinne /vas	vjäs. Pauliina Viitamies /sd (osittain).

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Heikki Savola.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutoksia ampuma-aseita koskeviin lakeihin. Ehdotuksen tarkoituksena on esityksen perusteluiden mukaan edistää turvallista ampumarahhastusta ja parantaa aseturvallisuutta ja se on kannatettavaa.

Vähäisen ampumaradan määritelmäksi on ehdotettu esityksessä enintään 10 000 laukausta vuodessa. Määrää ovat kritisoineet useat kuultavana olleet tahot ja sitä on pidetty syystäkin pienenä. Esimerkiksi on riistanhoitoyhdistyksiä, joiden kattaman alueen vuotuinen harjoittelumäärä ylittäisi nyt kaavaillun 10 000 laukauksen rajan. Näin pieni raja-arvo aiheuttaisikin esimerkiksi ampumahiihtoseuroille ja riistanhoitoyhdistyksille sellaisia ylimääräisiä töitä, joita ei voida pitää kohtuullisina. Myös Perussuomalaiset pitävät tätä määrää liian pienenä ja ehdotuksemme onkin, että esityksen 1. lakiehdotuksessa vähäiseksi ampumaradaksi katsottaisiin hallituksen esityksestä poiketen sellaiset ampumaradat, joilla vuotuinen laukausmäärä jää alle 50 000 laukaisuun ehdotetun 10 000 sijaan.

Lakiehdotuksessa tehdään myös perussuomalaisten mielestä kyseenalaisia muutoksia aseenväliläisistä ajoneuvossa säilyttämistä ja aseenväliläisistä ulosnäkyistä koskien. Nämä aiheuttavat kohtuutonta vaivaa metsästäjille, samoin tulkintaongelmia viranomaisille. Metsästyksellä on Suomessa mm. pitkät riistainhoidolliset perinteet, jotka ovat mm. liikenteen turvallisuuden kannalta tärkeitä.

Ehdotammekin 2. lain 106 a §:ään muutosta, jolla palautetaan vanhan pykälän käytännössä toimiva henki tältä osin.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 3.—5. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Vastalauseen muutosehdotukset).

Vastalauseen muutosehdotukset**1.****Ampumaratalaki**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 ja §
(Kuten HaVM)

3 §

Määritelmät

(1 ja 2 mom. kuten HaVM)

Vähäisellä ampumaradalla tarkoitetaan ampumarataa, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 50 000 laukausta vuodessa.

4—17 §
(Kuten HaVM)

2.

Laki

ampuma-aselain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ampuma-aselain (1/1998) 1 §:n 2 momentti, 5 §:n 3 momentti, 14 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §:n 1 momentin 7 kohta, 20 §:n 2 momentti, 34 ja 40 §, 55 b §:n 1 momentin 3 kohta, 70 §, 87 §:n 1 momentin 11 kohta, 103 §:n 6 kohta, 106 ja 114 § sekä 116 §:n 1 ja 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti ja 114 § laissa 124/2011, 14 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §:n 1 momentin 7 kohta, 20 §:n 2 momentti, 55 b §:n 1 momentin 3 kohta, 70 §, ja 116 §:n 2 momentti laissa 601/2001, 34 § osaksi laissa 508/2009, 40 § laissa 508/2009, 103 §:n 6 kohta laissa 532/2007 ja 106 § osaksi laissa 601/2001, sekä

lisätään lakiin uusi 2 a §, 11 §:ään uusi 2 momentti, 19 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 601/2001 ja 124/2011, uusi 8 kohta, 55 b §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 601/2001, uusi 4 kohta, 87 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 601/2001, uusi 12 kohta sekä lakiin uusi 106 a ja 106 b § seuraavasti

1, 2a, 5, 11, 14, 18—20, 34, 40, 55 b, 70, 87, 103
ja 106 §
(Kuten HaVM)

106 a §

*Ampuma-aseen kantaminen ja kuljettaminen
sekä väliaikainen säilyttäminen*

(1 ja 2 mom. kuten HaVM)

Kulkuneuvossa ampuma-asetta saa säilyttää vain väliaikaisesti ase- tai kuljetustapahtumaan liittyen. Ampuma-aseen tulee tällöin olla lukitussa paikassa (*poist.*).

106 b, 114 ja 116 §
(Kuten HaVM)

Voimaantulosäännös
(Kuten HaVM)

Helsingissä 24 päivänä helmikuuta 2015

Pirkko Mattila /ps
Reijo Hongisto /ps
Mika Raatikainen /ps

VASTALAUSE 2

Perustelut

Suomessa ollaan sängen yksimielisiä siitä, että liiallista viranomaissääntelyä on purettava. Se kuormittaa paitsi hallintokoneistoa ja kansalaisia, vie se myös aikaa aiheuttaen lisäkustannuksia tai muutoin estää tai haittaa mm. elinkeinotoimintaa, työllistymistä tai harrastusmahdollisuuksia. Luonnollisesti terveyteen ja turvallisuuteen liittyvissä asioissa tarvitaan yksityiskohtaisempaa sääntelyä ja lupamenettelyä.

Keskusta julkisti syyskuussa 2014 konkreettiset toimenpide-ehdotuksensa tarpeettomien normien purkamiseksi, byrokratian keventämiseksi ja lainsäädännön joustavoittamiseksi. Samalla asetimme tavoitteeksi tarkkailla tulevia lakiesityksiä, sisältyykö niihin tarpeettomia hallinnollisia normeja.

Puheena olevassa ampumaratoja koskevassa hallituksen esityksessä Keskustan valiokuntaryhmä näkee seuraavissa kohdissa tarpeetonta ylisääntelyä, joita voidaan poistaa tai keventää ilman, että uudistukselle asetetuista tavoitteista jouduttaisiin tinkimään.

Ehdotetussa ampumaratalain 3 §:ssä ehdotetaan ns. vähäisen ampumaradan kriteeriksi enimmillään 10 000 laukausta vuodessa. Niille riittäisi ilmoitusmenettely, kun taas muiden ampumaratojen kohdalla edellytettäisiin huomattavasti raskaampaa lupamenettelyä. Valiokunnalle annetuissa lausunnoissa eri tahot toteavat ehdotetun rajan olevan liian matala, koska lakiesitykseen kirjattu laukausraja ylittyisi jo 2—3 aktiiviharrastajan toimesta. Näkemyksemme mukaan rajan nostaminen 50 000 laukaukseen vuodessa pitäisi ampumaradan luonteen edelleenkin ns. vähäisenä ampumaratana ilman velvollisuutta joutua raskaaseen lupamenettelyyn. Myöskään turvallisuuteen ja jätehuoltoon liittyvät kysymykset eivät muuttuisi niin olennaisesti, että

laukausrajan nostaminen vaatisi lupamenettelyä. Sen sijaan hallinnollinen taakka kevenisi, jolloin säästetään viranomaisten ja kansalaisten aikaa sekä rahaa.

Ehdotetussa ampumaratalain 12 §:ssä ollaan kunnallishallintoon kuuluville maakunnan liitoille asettamassa velvoite laatia ja ylläpitää ampumarataverkoston kehittämissuunnitelmaa. Keskustan valiokuntaryhmä katsoo säännöksen erillisestä suunnittelovelvoitteesta päällekkäiseksi ja tarpeettomaksi. Lisäksi huomautamme, että hallituksen tavoitteena on ollut karsia byrokratiaa ja keventää kuntien tehtäviä eikä lisätä niitä vieläpä ilman maakunnan liitoille osoitettavia lisäresursseja, kuten tässä ollaan tekemässä. Ampumarataverkoston suunnittelu olisi ratkaistavissa maankäyttö- ja rakennuslain säännösten puitteissa. Maakuntakaavaa laadittaessa on mahdollista huomioida ampumarataverkoston ylläpitäminen sekä ampumaratojen ja niitä ympäröivien alueiden käytön yhteensovittaminen. Tämän lisäksi suurempia ampumaratoja koskevat ympäristövaikutukset huomioidaan jo ympäristölupahakemuksen käsittelyn yhteydessä, joihin voidaan pyytää maakunnan liitoilta lausunto. Erillisen kehittämissuunnitelman sijasta ampumaratoja koskeva aiemmin tehty selvitys voidaan päivittää maakuntakaavan muutosten yhteydessä ja käyttää sitä alueidenkäytön suunnittelussa.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 2.—5. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Vastalauseen muutosehdotukset).

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Ampumaratalaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 ja §
(Kuten HaVM)

3 §
Määritelmät

(1 ja 2 mom. kuten HaVM)
Vähäisellä ampumaradalla tarkoitetaan ampumarataa, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 50 000 laukausta vuodessa.

4—11 §
(Kuten HaVM)

12 §
(Poist.)

12—16 §
(Kuten HaVM 13—17 §)

Helsingissä 24 päivänä helmikuuta 2015

Elsi Katainen /kesk
Timo V. Korhonen /kesk
Markus Lohi /kesk